

Joensuun seutukirjaston vuosi 2023

Sisällys

Alkusanat	3
Joensuun seutukirjasto 2023.....	4
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta 2021–2025	5
Toimipisteet ja aukioloajat	6
Kirjaston palvelut.....	8
Aineisto ja kokoelmat.....	9
Tilat	10
Tekniikka.....	11
Vilkas tapahtumavuosi	12
Kirjailijavierailuista visailuihin	12
Lapsille ja nuorille	13
Musiikkitapahtumia moneen makuun	14
Yhteistyö.....	15
Hiilijalanjäljillä.....	15
Hankkeet	15
Amisagentit.....	15
Demokratia Vaarassa.....	16
Tulevaisuuden lukutaito	16
Vaarojen voimasanat.....	17
Alueellinen kehittämistehtävä	18
Henkilöstö ja talous.....	19
Koulutukset.....	19
Yhteenveto seutukirjaston taloudesta 2023	20

Kannen kuva: Rantakylän uusi kirjasto / Tommi Rautio, Joensuun kaupungin viestintä

Muut kuvat: Joensuun seutukirjaston henkilökunta

Alkusanat

Vuosi 2023 oli vihdoin koronapandemian jälkeinen ehjä vuosi – tapahtumia kyettiin järjestämään normaaliin tapaan ja ovet pysyivät auki vuoden ympäri. Korona takia lykättyjä hankkeita päästiin toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti ja kirjasto pystyi myös jalkautumaan oppilaitoksiin ja tapahtumiin.

Joensuun seutukirjasto sai jälleen uuden tai tällä kertaa uudistetun toimipisteen, kun Rantakylän kirjasto avasi ovensa lokakuussa 2023. Rantakylän kirjaston remontti on hyvä esimerkki pitkäjänteisestä ja sitkeästä työstä, johon osallistuivat niin alueen asukkaat, muut toimijat kuin kirjastolaisetkin. Uudisrakentamisen makuunkin päästiin, kun Hammaslahden koulu-kirjastorakennuksen työmaa käynnistyi marraskuussa.

Pitkään suunnitellun valtakunnallisen e-kirjaston synty varmistui vuoden 2023 aikana ja sen toimintamalleja kehitettiin useiden työryhmien voimin. Määräaikaisissa työryhmissä on tällä hetkellä hieno itäsuomalainen edustus, joten paikallinen ääni tulee kuulumaan ja näkymään valtakunnallisessa toiminnassa ja sen sisällöissä. E-kirjasto tullaan avaamaan kevään 2024 aikana.

Henkilökunnan jaksaminen on ollut viime vuosina koetuksella. Globaalien kriisien, jatkuvan kehitystyön ja alueellisten rekrytointihaasteiden yhdistelmä on tuonut kokonaisuormitusta, josta selviämiseen tarvitaan avointa keskustelua ja yhteisiä tavoitteita. Samalla asiakastyytyväisyys on pysynyt korkeana, palvelutarjonta on laadullisesti ja määrällisesti hyvällä tasolla – ja työtyytyväisyyskyselyn mukaan useat meistä suosittelisivat Joensuun seutukirjastoa työpaikkana. Vaikeinakin aikoina kaikilla on hyvä tahto saada homma toimimaan parhaalla tavalla. Parhaille asiakkaille*.

Riitta Kangas

vs. kirjastopalvelujohtaja

* valtakunnallisissa tilastoissakin Joensuun seutukirjaston asiakkaat näyttäytyvät vertaansa vailla olevina lainaajina. Kirjastoa käytetään Itä-Suomessa ahkerasti!

JOENSUUN SEUTUKIRJASTO 2023

Joensuu – Kontiolahti – Liperi – Outokumpu – Polvijärvi

18
kirjastoa

3
kirjastoautoa

267
pysäkkiä

1
laitoskirjasto

700 000

teosta kokoelmassa

85%
kirjoja

9 %
äänitteitä

2,5%
elokuvia & pelejä

n. 300
eri lehteä

29 886
utta hankintaa

1 068 728
käyntiä

36 584
lainaajaa

2 136 370
lainaa

18,55
lainaa / asukas

59,94 €
kulut / asukas

599
ryhmää

10 834
osallistujaa

841
omaa tapahtumaa

17 211
osallistujaa

213
muiden järjestämää
tapahtumaa

26 172

palveluaukiolotuntia

48 518

omatoimiaukiolotuntia

14

omatoimikirjastoa

801 260
verkkokäyntiä

14 785
e-kirjalainaa

20,75 %
e-lainojen kasvu

94 358
e-lehtien lukukertaa

81,89 %
lukukertojen kasvu

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta 2021–2025

Eteläpää Päivi (pj)

Honkanen Anu (vpj)

Pippola Maarit

Sorsa Hannu

Nuutinen Tapani

Arponen Teemu

Tofferi Raija

Estola Anna

Vanhanen Helmi

Piironen Mika

Törmänen Maija, kaupunginhallituksen edustaja

Nisula Joel, nuorisovaltuuston edustaja

Toimipisteet ja aukioloajat

Joensuun pääkirjasto, Koskikatu 25, 80100 Joensuu (4560 m²)
ma-pe 11–19, la 10–16; arkisin itsepalvelu 9–11

Enon kirjasto, Alapappilantie 6 D, 81200 Eno (461 m²)
ma ja to 12–18, ti ja ke 10–16, pe 10–15
omatoimiaika ma-su 7–21
kirjasto kiinni 26.6.–6.8.

Heinävaaran kirjasto, Isäntäläntie 1, 82110 Heinävaara (234 m²)
ti 10–17, kesällä 6.–20.6. 10–15, omatoimiaika ma-su 7–21
ei asiakaspalvelua 21.6.–14.8. (vain omatoimi)

Karsikon kirjasto, Pohjolankatu 29, 80260 Joensuu (231,5 m²)
ma 13–18, ti, ke ja to 10–16
1.5. alkaen ma-ti 10–16, ke 13–18, to 10–16
omatoimiaika ma-su 7–21

Kiihtelysvaaran kirjasto, Aprakkatie 2, 82140 Kiihtelysvaara (320 m²)
ma ja ke 12–18, to-pe 10–15, lehtisali aukeaa aukiolopäivinä klo 8
kesällä ma 12–18, ke 10–16, to-pe 10–15
kirjasto kiinni 17.7.–6.8.

Kontiolahden kirjasto, Puutarhatie 5, 81100 Kontiolahti (1052 m²)
ma 12–18, ti 12–18, ke 10–18, to 12–18, pe 10–15
kesällä ma-ti 12–18, ke 10–15, to 12–18, pe 10–15
omatoimiaika ma-su 7–21

Lehmon kirjasto, Kylmäojantie 49, 80710 Lehmo (286 m²)
ma-to 13–19, pe 10–15, kesällä ma-ti 13–19, ke 10–16, to 13–19, pe 10–15

Liperin kirjasto, Keskustie 12, 83100 Liperi (632 m²)
ma, ke, pe 10–16, ti ja to 10–19, kesällä ma, ke, pe 10–16, ti ja to 10–18
omatoimiaika ma-su 7–21

Nepenmäen kirjasto, Kärpänkatu 7, 80230 Joensuu (249,5 m²)
ma, ke, pe 9–16, ti, to 13–18, kesällä ma 10–16, ti 13–18, ke-pe 10–16
omatoimiaika ma-su 7–21

Outokummun kirjasto, Koulukatu 7, 83500 Outokumpu (805 m²)
ma-ti 10–18, ke-pe 10–16; kesällä ma-pe 10–16; itsepalveluaika klo 9 alkaen
omatoimiaika ma-su 7–21

Polvijärven kirjasto, Polvijärventie 4 B, 83700 Polvijärvi (371 m2)
ma, ke, pe 10–16, ti ja to 10–18; kesällä ma-pe 10–15; itsepalvelu klo 9 alkaen
omatoimiaika ma-su 7–21

Pyhäselän kirjasto, Opettajantie 3 a, 82200 Hammaslahti (485 m2)
ma-to 11–18, pe 10–16 (14.8. alkaen pe 10–15), kesällä ma 11–18, ti 11–16, ke 11–18, to 11–16, pe 10–15, omatoimiaika ma-su 7–21, 15.3.–11.6. ma-to 7–19, pe-su 7–17

Rantakylän kirjasto, 3.9. saakka Puronsuunkatu 1, 80160 Joensuu (342 m2),
10.10. alkaen Pataluodonkatu 2 (485,5 m2)
ma 10–18, ke 10–16, to 13–18, pe 10–16, 10.10. alkaen ma 10–18, ti-ke 10–16, to 12–18, pe 10–16
23.10. alkaen omatoimiaika ma-su 7–21
kirjasto kiinni 4.9.–9.10.

Reijolan kirjasto, Urheilupuistontie 2, 80330 Reijola (349,5 m2)
ma 12–18, ti 10–16, ke-to 12–18, pe 10–16,
kesällä ma 12–18, ti 10–16, ke 12–18, to 10–16, pe 10–15
omatoimiaika ma-su 7–21

Tuupovaaran kirjasto, Rekijoentie 3, 82730 Tuupovaara (197,5 m2)
ma ja to 13–18, ke ja pe 10–15
kirjasto kiinni 19.6.–2.7., 31.7.–13.8.

Uimaharjun kirjasto, Honkajoentie 2, 81280 Uimaharju (186 m2)
ti 12–18 ja pe 10–15, omatoimiaika ma-su 7–21

Viinijärven kirjasto, Kirkkotie 4, 83400 Viinijärvi (150,1 m2)
ma 11–16, ti 12–19, ke 10–15, pe 10–15, 1.5. alkaen ma 11–16, ti 12–18, ke 10–15, pe 10–15,
omatoimiaika ma-su 7–21

Ylämyllyn kirjasto, Laavupolku 2, 80400 Ylämylly (237m2)
ma ja to 12–19, ke ja pe 10–15, 14.8. alkaen ma ja ke 12–19, ti ja to 10–15,
kesällä ma 12–18, ti 10–15, ke 12–18, to 10–15
omatoimiaika ma-su 7–21
kirjasto kiinni 24.7.–30.7.

Laitoskirjastot:
Siilaisen sairaala (12,5 m2)

Kirjaston palvelut

Vuoden aikana seutukirjastosta lainattiin yhteensä 2 136 379 kertaa, joka on hieman enemmän kuin edeltävänä vuonna. Asukasta kohden lainoja kertyi vuoden aikana 18,55. Pääkirjaston osuus lainoista on hieman laskenut, mitä selittää oma-toimikirjastojen määrän kasvu viime vuosina. Vuoden 2023 aikana viimeiseenkin Joensuun kantakaupungin alueen lähikirjastoon otettiin käyttöön omatoimiaika. Nyt seutukirjaston 18 kirjastosta peräti 14 toimii myös omatoimikirjastona.

2 136 379
lainaa
18,55 / asukas

1 068 728
käyntiä
9,28 / asukas

Huomattavasti isompi ero on kirjastokäynneissä, jotka nousivat vuoden aikana yli miljoonan. Yhteensä eri toimipisteissä vierailtiin 1 068 728 kertaa eli yli 12 % enemmän kuin vuonna 2022. Kävijäluvut näyttävät viimeinkin nousseen takaisin pandemia-aikaa edeltäneelle tasolle.

Kerran kuussa tehtävien otantojen avulla tilastoitiin 91 279 tietopalvelutapah-tumaa eli hieman enemmän kuin edeltävänä vuonna. Otannassa huomioidaan kirjastossa tarjottava henkilökohtainen palvelu, kuten aineiston paikantami-nen, kirjaston palveluiden opastus sekä vaativampi tiedonhaku ja neuvonta. Monet ennen henkilökohtaista käyntiä kirjastossa vaatineet asiakaspalveluti-lanteet ovat viime vuosina siirtyneet verkkoon. Chatissa ja sähköpostilla hoi-dettavia asiakaspalvelutilanteita ei tilastoida ja verkkopalvelut ovat Vaara-kirjastojen yhteisiä.

Lukutaitoon liittyvää käyttäjäkoulutusta kuten kirjavinkkausta pidettiin vuoden aikana 205 ryhmälle, tiedonhaun ja kirjastonkäytön opetusta 329 ryhmälle ja muuta käyttä-jäkoulutusta 65 ryhmälle. Osallistujia ryhmissä oli yhteensä 10 834, joista yli 90 % alle 18-vuotiaita lapsia ja nuoria. Kaikista ryhmistä 71 pidettiin aikuisille ja 528 alle 18-vuotiaille.

599
ryhmää
10 834
osallistujaa

Verkkokirjastokäyntejä tilastoitiin vuoden aikana 801 260 ja nousua edelliseen vuo-teen oli 7 %. Verkkokäyttäjällä on ollut vuoden 2022 lopusta alkaen mahdollisuus kiel-täytyä tilastointievästeistä, jolloin kaikki käynnit eivät tallennu tilastoon. Vuoden ai-kana vastattiin 44 verkkokirjaston kautta lähetettyyn lukuneuvontapyyntöön.

801 260
verkkokäyntejä

267
kirjastoauto-
pysäkkiä

Seudun kolmella kirjastoautolla oli yhteensä 267 pysäkkiä, minkä lisäksi Liperin kirjastoauto Ketunlenkki ajoi ostopalveluna reittiä Heinäveden alueella. Pysäkki-aikatauluja päivitettiin vuoden aikana ja esimerkiksi Joensuun kirjastoauto Mysterille saatiin mukaan kaksi uutta päiväkotipysäkkiä. Päiväkotij- ja koulupysäkit tuovat kirjaston palvelut tärkeäksi osaksi arkea monelle lapselle ja nuorelle, ja tämä näkyy myös autojen lainaluvuissa. Kirjastoautoista lainattiin vuoden aikana lähes 10 % kaikista seutukirjaston lainoista.

Kirjastoautotoiminnalla on maakunnassa pitkät perinteet ja vuosi 2023 oli Liperin kirjastoauton 50-vuotisjuhlavuosi. Uutuutena vuoden aikana Joensuun kirjastoauto Mysteri toimi eduskuntavaalien aikana ensimmäistä kertaa ennakoäänestyspaikkana. Onnistunut kokeilu sai jatkoa jo tammikuussa 2024 presidentinvaalien aikaan.

Kirjaston kotipalvelu tarjoaa kirjastopalveluita niille asiakkaille, jotka eivät esimerkiksi korkean ikänsä tai liikuntaesteiden takia pääse itse kirjastoon. Joensuun seutukirjastossa kotipalveluasiakkaita oli vuonna 2023 yhteensä 111, joista noin 60 Joensuun kantakaupungin alueella. Osassa kirjastoissa asiakkaina oli yksityishenkilöiden lisäksi palvelukeskuksia. Uusia asiakkaita jokaisen alueen kotipalveluun otetaan resurssien mukaan. Lehmon ja Kontiolahden kirjastoissa kotipalvelutoiminta käynnistettiin vuoden 2023 aikana ja sen myötä palvelua markkinoitiin järjestelmällisemmin.

Kaukopalvelun kautta asiakkaalle voidaan tilata aineistoa, jota ei ole Vaara-kirjastojen kokoelmissa. Kaukopalvelu on asiakkaalle maksullinen palvelu. Vastavuoroisesti muut kirjastot voivat tilata kaukopalvelun kautta asiakkailleen aineistoa, jota ei heidän kauttaan ole saatavissa. Antokaukolainausta eli Joensuusta muualle Suomeen lähetettäviä kaukolainoja tehdään osana alueellista kehittämistehtävää. Vuoden aikana tilastoitiin 760 lähetettyä kaukolainaa.

Aineisto ja kokoelmat

Vuonna 2023 seutukirjaston kokoelmaan kuului 695 641 nidettä, joista kirja oli noin 85 %. Musiikkiäänitteiden osuus oli noin 6,3 %, muiden äänitteiden kuten Celia- ja CD-äänikirjojen osuus 2,5 %, nuottien ja partituurien osuus 2,6 % ja muiden aineistojen, kuten pelien, elokuvien ja erilaisten lainattavien esineiden osuus 2,2 %.

Vuoden 2023 aikana seutukirjastossa alettiin seurata kokoelman tuoreutta entistä aktiivisemmin. Poistotyön merkitystä korostettiin kokoelmanhoidossa ja vanhentunutta ja huonokuntoista aineistoa poistettiin kokoelmista ahkerasti. Poistoja tehtiin vuoden aikana 66 705 kappaletta. Kokoelmanhoidon ja poistojen myötä kirjastoissa avautui mahdollisuuksia hyllyjärjestysmuutoksiin, joita tehtiinkin monessa kirjastossa erityisesti itäisellä alueella.

695 641
niteen
kokoelma

Seutukirjaston kokoelma karttui vuoden aikana 29 886 uudella niteellä. Lehmon kirjaston kokoelma-työssä huomioitiin erityisesti alueelle syksyllä 2023 avattu uusi yläkoulu. Omien hankintojen lisäksi seutukirjastoon saatiin lahjoituksia etenkin ukrainankieliseen kokoelmaan. Lisäksi Outokummun kaupunki lahjoitti Outokummun kirjastoon lainattavia liikuntavälineitä osallistavaa budjetointia käyttäen.

2023 seutukirjastoon tilattiin yhteensä noin 300 erilaista aikakaus- ja sanomalehteä. Vuotta väritti kausijulkaisujen laskutus, joka oli yhteistyökumppanin puolelta sekaisin koko vuoden. Normaalisti jo vuoden alussa hoidettujen lehtilaskujen tarkistus ja virheiden korjaaminen työllisti kokoelmapalveluita loppusyksyyn saakka.

E-lehdet kasvattivat edelleen suosiotaan ja lukukertoja kertyi vuoden aikana 94 358 eli lähes tuplasti enemmän kuin edeltävänä vuonna. Myös Naxos-musiikkipalveluiden käyttökerrat olivat huomattavassa nousussa. Käyttökertoja oli vuoden aikana 9 749 eli yli kolminkertainen määrä edeltävään vuoteen verrattuna.

94 358
e-lehtien
lukukertaa

14 785
e-kirja- ja
e-äänikirja-
lainaa

E-kirjojen ja e-äänikirjojen lainamäärissä oli nousua noin 20 % ja lainakertoja oli vuoden aikana yhteensä 14 785. Vuoden aikana Vaara-kirjastojen yhteisessä Ellibs-palvelussa oli tarjolla lisenssi 777 e-kirjaan tai e-äänikirjaan.

Odotetun uuden e-aineiston eli elokuvapalvelu Cineastin käyttöönotto viivästyi toistuvasti ja siirtyi lopulta vuoden 2024 alkupuolelle.

Vaara-kirjastojen oma Käkönen-artikkeliviitetietokanta saatiin vuoden 2023 onnistuneesti konvertoitua ja sulautettua Kansallisarkiston Melinda-tietokantaan. Vuosikymmenien työn tulos on nyt varmoissa käsissä ja käytettävissä valtakunnallisesti.

Eryteisesti selkokirjallisuuden tulevaisuus puhutti syyskaudella myös Joensuun seutukirjastossa, sillä Suomen hallitus lopetti vähälevikkisen laatukirjallisuuden ostotuen. Valtion tuella kirjastoihin on voitu hankkia täydennystä paitsi selkokirjoihin, myös esimerkiksi lasten tietokirjallisuuteen ja runoihin.

Tilat

Vuoden 2023 isoin tiloihin liittyvä uudistus oli Rantakylän kirjaston muutto takaisin omiin tiloihinsa neljän väistötilavuoden jälkeen lokakuussa. Asiakkaat ovat ottaneet uudistuneen kirjaston hyvin vastaan ja isompiin tiloihin siirtyminen näkyi jo syyskaudella lisääntyneinä tapahtumina. Myös koulu-yhteistyön painopiste siirtyi taas kirjaston omiin tiloihin ja väistötila-aikana käytössä olleesta säännöllisestä pop up -toiminnasta luovuttiin. Rantakylän remontin jälkeen kaikki Joensuun kolme lähikirjastoa ovat poikkeuksellisen uusissa tiloissa.

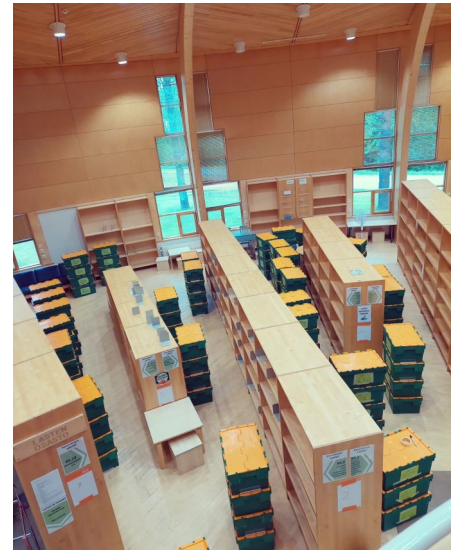
Muuton takia Rantakylän kirjasto oli kiinni noin kuukauden ajan 4.9.–9.10., mikä näkyi etenkin pääkirjastolla nousseina varausmäärinä. Muuttoa varten myös varastoitiin aineistoa eri toimipisteistä pitkin kevättä. Tyhjäksi jääneestä väistötilasta siirrettiin kalusteita muihin toimipisteisiin, kuten sohvat Reijolaan ja Kiihtelysvaaraan. Myös monet henkilökunnan toimistokalusteet kierrätettiin muihin toimipisteisiin.

AKE:n Tarja testaa Rantakylän lastenosaston uusia istuimia.

Toinen huomattava tiloihin liittyvä uudistus oli Enon kirjaston lattia-remontti kesällä. Kirjasto oli kiinni 26.6.–6.8. ja remontti ajoitettiin tarkoituksella samaan aikaan, kun kirjaston alueella tehtiin uuden koulun rakentamiseen liittyviä pihatöitä. Koko kirjasto oli tyhjentävä ja hyllyt purettava remontin tieltä. Ahkeran kokoelmatyön ja menestyksekkään Lainaa Enon kirjasto tyhjäksi -tapahtuman jälkeen kesäksi varastoitua aineistoa kertyi Enosta 422 laatikkoa.

Pyhäselän kirjastossa Hammaslahdessa oli alkuvuodesta paljon järjestyshäiriöitä omatoimiaikana. Tästä syystä seutukirjastossa päätettiin ensimmäistä kertaa omatoimiajan rajoittamiseen maalikesäkuun aikana. Omatoimikirjasto sulkeutui maanantaista torstaihin kaksi tuntia normaalia aiemmin klo 19, perjantaista sunnuntaihin omatoimi oli käytössä klo 7–17. Järjestyshäiriöt rauhoittuivat tilapäisellä rajoituksella, mutta valitettavasti se vaikutti omatoimiasiointien ja -lainojen määrään Pyhäselässä myös loppuvuoden aikana.

Enon aineisto pakattuna
422 muuttolaatikkoon

Muita muutoksia Pyhäselän kirjastossa oli palvelupisteen siirtyminen kirjastorakennukseen alkuvuodesta. Myös Hammaslahden uuden alakoulun ja kirjaston rakennustyöt alkoivat marraskuussa.

Kontiolahden kirjastoon saatiin vuoden aikana Päästöt kuriin – tehokkaasti kohti vähähiilisyyttä -hankkeen kautta etätyötila, joka on asiakkaille ilmainen. Reijolaan taas tilattiin kaupungin työllisyyspalveluiden Taitamolta lastenosastolle uusia esillepanohyllyjä ja samalla avarrettiin lastenosastoa. Pääkirjastolle alkuvuodesta pystytetty ja oppilaitosyhteistyönä Riverian lavasterakentamisen koulutusohjelman kanssa toteutettu kirjagram-kuvauspiste keräsi paljon huomiota sosiaalisessa mediassa.

Vuoden 2023 osalta kaikkien toimipisteiden hyötyneliöt tarkastettiin valtakunnalliseen tilastoon.

Tekniikka

Vuonna 2023 kaikkiin seutukirjaston toimipisteisiin hankittiin infonäytöt, joiden kilpailutus oli tehty jo aiemmin. Näytöt toimitti Advania, yhteistyökumppanina tilauksessa ja näyttöjen asentamisessa toimi paikallinen yritys DG Ring Ring. Hallintajärjestelmä on muuallakin Joensuun kaupungilla käytössä oleva iDiD. Yhteisen hallinnan kautta ajankohtaiset kampanjat voi laittaa näkymään kaikissa kirjastoissa samaan aikaan. Myös tapahtumamainosten jakaminen kirjastojen välillä muuttui helpommaksi ja tulostettujen julisteiden ja tilaviestien määrä väheni.

Kirjastojärjestelmä Kohan versionvaihto tehtiin tiistaina 16.5. ja kaikki kirjastot olivat sen takia kiinni kaksi päivää. Uusi versio paransi järjestelmän käytettävyyttä, mutta ei näkynyt suoraan asiakkaille. Pieniä uudistuksia otettiin käyttöön jo aiemmin keväällä. Esimerkiksi kaikki Vaara-kirjastojen automaattiset sähköpostiviestit lähtevät nyt samasta sähköpostiosoitteesta. Myös eräpäivämuistutusten lähetyaika muutettiin asiakastoiveiden perusteella. Lisäksi verkkokirjaston puolelle tuli mahdollisuus valita valita maksettavat maksut eli asiakas voi suorittaa kertyneet maksut halutessaan erissä.

Syksyllä palattiin myös mahdollisuuteen ottaa käyttöön pidempi PIN-koodi. PIN-koodin pituus rajattiin neljään numeroon vuonna 2021, sillä omatoimikirjastojen ovenavauslaitteet eivät hyväksyneet pidempiä koodeja. Päivityksen jälkeen koodin pituus voi olla 4–10 numeroa.

Vilkas tapahtumavuosi

2023 seutukirjastossa järjestettiin omana työnä 841 tapahtumaa, joissa oli yhteensä 17 211 kävijää. Tapahtumista noin 60 % oli suunnattu lapsille ja nuorille, ja osallistujista ne keräsivät kaikkiaan 80 %. Kaikki kirjaston omat tapahtumat ovat maksuttomia. Kirjastoissa pidettiin myös kunnan muiden toimijoiden ja ulkopuolisten tahojen tapahtumia. Lisäksi kirjasto oli mukana 39 tapahtumassa kirjaston ulkopuolella.

841
tapahtumaa
17 211
osallistujaa

Kirjailijavierailuista visailuihin

Vuoden aikana päästiin viettämään peräti kahden uuden kirjaston avajaisia. Vuoden 2022 lopulla avautuneen Karsikon kirjaston virallista avajaisiltaa vietettiin toukokuussa. Lokakuussa puolestaan vietettiin Rantakylän kirjaston ja Nuorisotalo Bobon yhteisiä avajaisia ison tapahtuman merkeissä. Rantakylän näyttelyseinä vihittiin käyttöön Johanna Turusen kiertävällä Metsän Väki -näyttelyllä.

Pääkirjastolla vuosi oli kirjailijavieraiden suhteen vilkas vuosi. Vuoden aikana vierailulla olivat Satu Rämö, Petri Hiltunen, Mari Mörö, Tiitu Takalo ja Lottasofia Saahko. Syksyn Kirjailijakeskiviikkojen teema oli Villi itä ja sen vieraita olivat Helena Väisänen, Tuomas Lius, Miika Nuutinen ja Iiro Meriläinen.

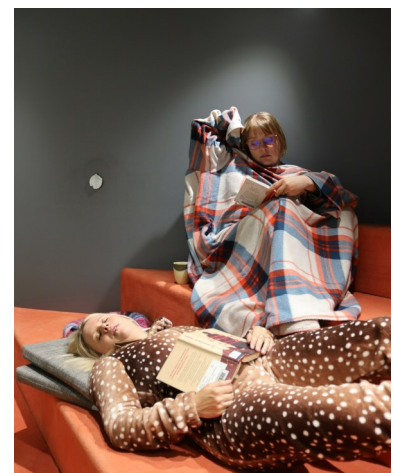
Satu Rämö kirjaston vieraana Carelicumissa helmikuussa

Vuoden muita kirjailijavieraita seutukirjastossa olivat Kirsi Pehkonen ja Elsi Komu Liperissä, Heikki Turunen Viinijärvellä, Maijaliisa Erkkola ja Jusa Hämäläinen Ylämyllyllä, Helena Väisänen Outokummussa ja Polvijärvellä sekä Ninka Reittu Lehmassa.

Joensuun kaupungin Kulttuurin unelmavuosi -hankkeen puitteissa joensuulaisille yläkouluille saatiin keväällä kirjailijavieraksi Roope Lipasti ja Magdalena Hai. Lisäksi yhteistyövierailuja järjestettiin Joensuun kirjallisuustapahtuman ja Joensuun museoiden ystävien kanssa.

Lähes kaikissa kirjastoissa järjestettiin lukupiirejä, joista osalla oli katto-tema. Lyhyisiin ja helppoihin kirjoihin keskittyvä Väsyneiden lukupiiri jatkoi pääkirjastolla ja matkateemainen lukupiiri Rantakylän kirjastossa. Vuoden uutuuksia oli Enon kirjastossa aloittanut jännityslukupiiri. Jännän äärellä oltiin myös Outokummussa ja Polvijärvellä marraskuussa, kun kirjastoissa järjestettiin Dekkariviikko. Tavoitteena on toteuttaa vuosittainen genreviikko jatkossa aina syksyisin.

Reijolassa hyödynnettiin elokuvalisenssiä muiden näytösten lisäksi lukupiirissä eli lukupiiriläiset katsoivat luettujen kirjojen pohjalta tehtyjä elokuvia. Novellikoukkuja järjestettiin Lehmassa, Kontiolahdella, Liperissä ja Pyhäselässä. Lisäksi Rantakylän kirjastossa kokoontui kädentaitajien käsityökerho omatoimisesti kerran viikossa.

Väsyneiden lukupiirin syyskauden mainoskuva

Joensuun pääkirjastolla järjestettiin kerran viikossa suomen kielen kielikahvila.

Pyhäselässä palautettiin tapahtumiin novellikoukun lisäksi pelipäivä, joka oli erityisen suosittu. Reijolas-
sa uutena tapahtumakokeiluna pidettiin Viherkasvitreffit. Tulevaisuudet lukutaito -hankkeen Lööppiä
vai lööperiä -uutisvisa järjestettiin vuoden aikana hyvällä menestyksellä lukuisissa seutukirjaston toimi-
pisteissä. Muita paljon kävijöitä vetäneitä tapahtumia olivat esimerkiksi Varautumispäivä Enon, Uima-
harjun ja Lehmon kirjastoissa helmikuussa sekä Kuluttajaliiton kanssa yhteistyössä järjestetyt Miten
meitä huijataan? -luennot eri kirjastoissa.

Huhtikuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa kaksipäiväinen oppimistapahtuma Ihmisten koulu Joen-
suun pääkirjastolla. Ihmisten koulussa tavalliset ihmiset pitivät yhden oppitunnin valitsemastaan aihees-
ta. Opettajia tuli mukaan kymmenkunta ja oppilaita koulussa kävi 100.

Kontiolahden ja Lehmon kirjastot sekä kirjastoauto Runo-Antti osallistui-
vat vuoden aikana Kontiolahden kunnan 150-vuotisjuhlavuoteen eri ta-
pahtumilla. Vuoden aikana järjestettiin esimerkiksi satukirjoituskilpailu,
lukuhaaste, kirjavinkkiseinä sekä Kontiolahden kirjastoon koululaisten
toteuttama tilateos Höytiäisen syleilyssä. Joensuun pääkirjasto puoes-
taan osallistui Joensuun 175-vuotisjuhla-vuoteen esimerkiksi aineisto-
näyttelyllä ja Joensuun historiaa esittelevällä näyttelyllä.

Monet kirjastot osallistuivat alueensa kesä-, talvi- ja joulutapahtumiin,
kuten Liperin Leipäpäivään Hammaslahden talvitapahtumaan ja Kontio-
lahti-päivään. Heinäkuussa kirjasto oli mukana Kulttuurin Unelmavuoden
kautta järjestetyssä Heinävaaran kirjallisuuspäivässä ja kirjastoauto Mys-
teeri järjesti jälleen Runokaraoken Popkadulla. Pääkirjaston henkilökun-
taa oli mukana yliopiston uusien opiskelijoiden tapahtumassa syksyllä.

Onnenpyörä Polvijärvi-päivillä

Lapsille ja nuorille

Eryyisesti lapsille suunnattua toimintaa olivat esimerkiksi satutunnit ja lukukoirien vastaanotot. Monis-
sa kirjastoissa järjestettiin myös alkusyksystä ohjelmallisia ekaluokkalaisten iltoja, jotka toivat kirjastoi-
hin paljon innokkaita lapsiasiakkaita perheineen. Eryyisen onnistunut lastentapahtuma oli Lehmassa
monen vuoden tauon jälkeen järjestetty Kummituskirjasto.

Joensuun pääkirjastossa luovuttiin syksyllä satutunneista ja ne korvattiin kerran kuussa yhteistyökump-
panien kanssa pidettävillä Perheamuilla, jotka keräsivät hyvin osallistujia. Lisäksi Itä-Suomen yliopiston
LUMA-keskuksen kanssa järjestetyt kuukausittaiset Tiedetuokiot olivat suosittuja.

Kummituskirjasto Lehmassa

Harry Potter -tapahtuma Ylämyllyllä

Kulttuurin Unelmavuoden kulttuuritupsahduksena nähtiin myös tanssija Maikki Palmin perheen pienimmille suunnattu Tanssiva lukuhetki kirjastoauto Mysteerin iltapysäkeillä kesäkuussa. Lisäksi Mysteeri nähtiin tuttuun tapaan Lastenpopissa Sanarattaan kanssa. Kontiolahden kirjastoauto oli mukana lapsille suunnatussa Enon Kekrijuhlassa.

Nuorille suunnattuja tapahtumia toteutettiin erityisesti yhteistyössä nuorisotoimen kanssa. Esimerkiksi Ylämyllyllä järjestettiin Yökirjasto kesäkuussa. Viinijärvellä kirjasto yhdisti voimansa nuorisotoimen ja oppilaskunnan kanssa: yhdessä järjestetyt tapahtumat keräsivät satoja kävijöitä. Liperin kirjastonuokkarit tekivät kirjastoa tutuksi alakoululaisille.

Musiikitapahtumia moneen makuun

Lastenmuusikko Ville Karttunen kiersi toukokuussa Lukutoukka-kiertueellaan seutukirjaston toimipisteitä osana Kulttuurin Unelmavuoden tapahtumia. Perinteisten kirjastokeikkojen lisäksi Lukutoukka matkusti kahtena päivänä kirjastoauto Mysteerin kyydissä. Keikkoja soitettiin sekä aamun koulupysäkeillä että iltapysäkeillä muille asiakkaille. Muita Unelmavuoden Joensuun kirjastoihin järjestämiä artisteja olivat esimerkiksi Juurisävel, Hurja Halla ja Sähkökehto. Lisäksi omana tapahtumana toteutettiin esimerkiksi Kontiolahden kirjaston pikkujoulut, joissa esiintyi Sanna Claus-duo.

Pääkirjaston musiikkiosasto jatkoi yhteistyötä Joensuun Kaupunginorkesterin kanssa ja Orkesteri omaksi -tapahtumia nähtiin pääkirjastolla läpi vuoden. Muita musiikkiosaston tapahtumia vuoden aikana olivat Suuri vinyli-ilta, Vinttiklubit sekä Vintti Open Mic -tapahtumat. Vuoden isoin ponnistus oli heinäkuussa järjestetty kymmenes Takapiharock, jossa esiintyivät esimerkiksi Hurja Halla, Dr. Caneman's Booster Shot sekä makija.

Lastenmuusikko Ville Karttunen keikalla kirjastoauto Mysteerissä

Orkesteri omaksi –sarjan tilaisuus Taiteilijat tauteineen, keskustelijoina Jari Sinkkonen, Minna Pensola ja Antti Tikkanen

Yhteistyö

Seutukirjaston eri toimipisteet tekevät aktiivisesti yhteistyötä omilla alueillaan. Tärkeitä yhteistyökumppaneita 2023 olivat varhaiskasvatus ja koulut, palvelupisteet, vanhempainyhdistykset, nuorisopalvelut, seurakunnat, 4H-yhdistys, palvelukodit, Attendo, Martat, urheiluseurat, Joensuun seudun kansalaisopisto, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry, kyläyhdistykset ja muut paikalliset yhdistykset ja toimijat. Tiivistä yhteistyötä on tehty kirjaston omien hankkeiden ja Joensuun kaupungin Kulttuurin unelmavuosi-hankkeen kanssa.

Joen Severi tarjoaa senioreille suunnattua maksutonta digiopastusta monissa seutukirjaston toimipisteissä. Lisäksi Joensuun pääkirjastolla yksityinen henkilö tarjosi viikoittain digitukea ukrainaksi, venäjäksi ja englanniksi lukusali Vipusessa.

Kirjaston perustyössä tärkeitä yhteistyökumppaneita olivat Prenax, Kirjastopalvelu, Kirjavälitys, Kansalliskirjasto, Koha-Suomi, Elokuvapalvelu ja Elokuvakirjasto.

Hiilijalanjäljillä

Ylämyllyn ja Lehmon kirjastot osallistuivat valtakunnalliseen projektiin, jossa laskettiin kirjaston hiilijalanjälkeä. Laskenta toteutettiin osana Helsingin kaupunginkirjaston Yleisten kirjastojen ympäristötyö näkyväksi ja teräväksi -hanketta. Laskentaan osallistui koko maasta yhteensä 13 kirjastoa ja 3 kirjastoauttoa. Hiilijalanjälkilaskenta tehtiin vuodesta 2022 alkaen ja tiedot kerättiin 12 kuukauden ajalta.

Tulokset julkistettiin loppuvuodesta 2023. Kirjastokohtaisten laskelmien perusteella hankkeessa laskettiin pienten, keskisuurten ja suurten kirjastojen kansallinen hiilijalanjälki. Verrattuna muihin hankkeessa mukana olleisiin pieniin kirjastoihin, sekä Lehmon että Ylämyllyn kirjastoissa päästöt olivat kirjastoissa varsin maltilliset ja ne jäivät myös reilusti alle laskennallisen keskiarvon.

Kirjastojen hiilijalanjälkilaskelmat -projektin loppuraportin voi lukea sivustolta kirjastot.fi/vihreakirjasto.

Hankkeet

Vuoden 2023 aikana Joensuun seutukirjastolla oli käynnissä neljä yhteistyössä toteutettua, Itä-Suomen aluehallintoviraston rahoittamaa hanketta.

Amisagentit

Vuonna 2022 alkanut ja kesällä 2023 päättynyt Amisagentit-hanke kehitti kirjastojen amisyhteistyötä. Hankealueena oli Itä-Suomi ja sen työntekijänä toimi Pia Rask-Jussila Joensuun seutukirjastosta. Hankeeseen valittiin kuusi pilottikuntaa niin, että ne edustivat hankealueen eri maakuntia ja erityyppisiä kuntia isoista kaupungeista pienempiin kuntiin. Pilottikunnossa kokeiltiin yhteistyön rakentamisen mallia, johon kuului ammatillisten oppilaitosten kanssa verkostoitumista sekä käytännön pilottikokeiluja opiskelijaryhmien kanssa.

Hanke selvitti myös amisyhteistyön nykytilaa ja tulevaisuuden edellytyksiä. Tämän lisäksi hankkeen työntekijä kartoitti hankealueen tämänhetkiset ohjaavat dokumentit, kuten mediakasvatus- sekä pedagogiset suunnitelmat. Hankkeen opit, monistettavat menetelmät ja yleinen tuki amistyöhön koottiin Suuri amisopas -nimiseksi julkaisuksi, joka julkaistiin myös sähköisesti.

Amisagentit-hanke osui ajallisesti hyvään kohtaan: kirjastojen ja ammattioppilaitosten väliseen yhteistyöhön oli paljon kiinnostusta sekä hankealueella että valtakunnallisesti. Hankeajana perustettiin myös kirjastojen yhteinen toisen asteen työryhmä, jota ylläpitää erityistehtävänsä myötä Seinäjoen kaupunginkirjasto. Amisagentteihin osallistuneita Itä-Suomen kirjastolaisia on myös mukana tässä työryhmytyössä. Pohjois-Karjalassa aloitti hankkeen jälkeen nuorten aikuisten pedagogiseen työhön keskittyvä informaattikko sekä maakunnallinen työryhmä, jonka kohderyhmänä on nuoret aikuiset.

Demokratia Vaarassa

Vuoden 2022 käynnistynyt Vaara-kirjastojen yhteinen Demokratia Vaarassa -hanke jatkui koko vuoden 2023. Hankkeen työntekijä oli syksyyn 2023 saakka Inka Räsänen Monti Joensuun seutukirjastosta. Syksyn aikana hankkeessa työskenteli osa-aikaisesti myös Pia Rask-Jussila.

Demokratia Vaarassa -hankkeessa kokeillaan erilaisia osallistavia kuntalaisdemokratian kehittämistoimenpiteitä, parannetaan päättäjien ja asukkaiden välistä dialogia sekä järjestetään koulutusta kirjastohenkilökunnalle.

Demokratia Vaarassa -hankkeen hankeajaa jatkettiin vuoteen 2024.

Osallistava mielenilmaus Joensuun pääkirjastolla kesällä 2023

Tulevaisuuden lukutaito

Vuonna 2023 päättyneen Tulevaisuuden lukutaito -hankkeen tavoitteena oli rakentaa Vaara-kirjastojen yhteinen toimintamalli, joka tukee aikuisten ja toisen asteen opiskelijoiden medialukutaitoja. Vaarojen yhteisen hankkeen hanketyöntekijänä toimi Marja Lätti Joensuun seutukirjastosta. Hanke keskittyi erityisesti lukiolaisiin sekä heikommissa asemassa oleviin aikuisiin. Tarkoituksena oli saada aikaan enemmän yhteistyötä alueen lukioiden kanssa sekä välittää tietoa erityisesti niille asiakkaille, jotka jäävät muuten helposti tiedonsaannin ulkopuolelle. Lisäksi hankkeen aikana kokeiltiin erilaisia kaikille avoimia tapahtumia eri kirjastoissa.

Kaikkia näitä aihepiirejä yhdistäväksi sisällöksi luotiin virtuaalinen pakopeli Totuus Vaarassa. Pakopeli on helposti toistettavissa ja siitä tehtiin myös lukion S2-oppilaille oma versio. Lisäksi hanke järjesti informaatiovaikuttamiseen keskittyviä Fake news-työpajoja ja propagandapajoja sekä videoanalyysiin pureutuvia kuvanlukupajoja.

Lisäksi hankkeessa pilotoitiin faktantarkistuksen sekä verkkokeskustelun työpajoja, mutta heikon toistettavuutensa vuoksi ne eivät päätyneet yhteisiksi materiaaleiksi. Hankkeessa tuotettiin Sinulle on postaus -niminen interaktiivinen näyttely, joka on suunniteltu toimivaksi myös esimerkiksi omatoimijalla.

Sinulle on postaus: interaktiivinen näyttely

Yksi hankkeen pääponnistuksista oli Vaara-kirjastojen yhteinen mediasivistysuunnitelma, jonka keskeisimmät painopisteet ovat tiedonhaku- ja lukutaidot, pelit ja pelaaminen sekä aineistot ja viestintä. Mediasivistysuunnitelmassa on valmiita toimintamalleja ja materiaaleja sekä linkkivinkkejä tapahtumien omaehtoiseen toteuttamiseen. Hankkeessa tuotettiin myös aikuisille suunnatut Hölynpölyn pölypölytyksen tietopajat, joihin sisältyy neljä yksitään tai sarjana pidettävää työpajaa: Neuvo nakkia, Varma tieto, Lööppejä vai lööperiä ja Omassa kuplassa! Hanke kustansi Vaara-kirjastoille myös laitteita, kuten VR-lasit ja Nintendo Switchin tapahtumakäyttöön sekä Blu-ray-soittimen, Nintendo Switchin, PlayStation 4-konsolin sekä kaksi retropelikonsolia asiakkaiden lainattaviksi.

Vaarojen voimasanat

Vuonna 2023 päättyi myös Joensuun seutukirjaston sekä Lieksan ja Ilomantsin kirjastojen yhteinen Vaarojen voimasanat -hanke, jonka työntekijänä toimi Inka Räsänen Monti Joensuun seutukirjastosta. Syksyn aikana hankkeessa työskenteli osa-aikaisesti Tatu Kaihua. Hanke lähestyi erityisesti vähän lukevia, toi nykyaikaisen kirjaston osaamista näkyväksi kirjaston ulkopuolella sekä tuki erilaisia lukutaitoja.

Moni hankkeen alkuperäisistä tavoitteista jäivät toteutumatta yhteistyökumppanien vetäytyessä tai puuttuessa, mutta tilalle tuli runsaasti uusia yhteistyökumppaneita Pohjois-Karjalan alueelta. Heidän kanssaan toteutettiin monia tapahtumia ja kokeiluja maakunnan alueella. Hanke teki myös yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Riverian graafisen alan opiskelija toteutti hankkeelle näyttötyönä graafisen suunnittelun projektin, jota käytettiin pohjana esimerkiksi Joensuun kulttuuripalveluiden yhteisten markkinointikampanjoiden kirjastojulisteissa. Keskustelua käytiin myös Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa markkinoinnin opinnäytetyöhön liittyen, mutta sille ei lopulta löytynyt tekijää. Toimeksiantoa on mahdollista kuitenkin hyödyntää myöhemmin.

Vuoden 2023 näkyvimpiä ponnistuksia olivat muun muassa Karjalainen Syke-kanavalle kirjaston henkilökunnan toteuttamat radiomainokset sekä Anna-Liisa Alangon lahjoittamien teosten ympärille koottu Anna-Liisan runonurkka, joka oli käytettävissä Joensuun pääkirjaston lukusali Vipusessa syyskaudella. Lisäksi hankkeen puitteissa pilotoitiin Joensuun seutukirjaston kirjastopyörä: asianmukaisesti varusteltu, liikkuva kirjasto, joka kuljettaa mukanaan pientä kokoelmaa. Pyörä kulki syksyn aikana Joensuun torille ja isoihin automarketteihin keskustan ulkopuolella. Samalla kirjastolle teetettiin kolme erilaista beach flag -mallista mainoslippua erilaisia kohderyhmiä ajatellen.

Uusi kirjastopyörä ja beach flag lähdössä tapahtumaan

Alueellinen kehittämistehtävä

Pohjois-Karjalan alueella Joensuun seutukirjasto toimii alueellisesta kehittämistehtävästä vastaavana kirjastona. Alueeseen kuuluu 9 kuntaa ja 13 kirjastoa, joiden muodostamaa kokonaisuutta kutsutaan Vaara-kirjastoiksi. Kirjaston toimipisteitä alueella on 30 sekä lisäksi 7 kirjastoautoa.

Vaara-kirjastoissa tehtiin 2022 strateginen toimintasuunnitelma, jonka pohjalta toimintaa on lähdetty kehittämään. Suunnitelma ohjaa kaikkea kehittämistyötä alueella.

Toimintasuunnitelman painopisteet 2023–2026 ovat

- Monipuolistuvat lukutaidot
- Näkyvä kirjasto
- Osaava henkilökunta
- Uudistuva työ

Vuoden 2023 alusta alkaen alueen työryhmien toimintaa on selkiytetty ja otettu käyttöön AKE-ohjausryhmä. AKEn tehtävää ja tavoitteita on esitelty henkilökunnalle erilaisissa tilaisuuksissa ja selkiytetty viestintää ja AKEn roolia vuoden aikana. AKE-kierroksella kehittämistehtävää hoitavat informaattikko ja kirjastonhoitaja kiersivät lähes kaikki alueen kirjastot tutustumassa toimintaympäristöön ja kirjastojen arkeen sekä kertomassa AKEn toiminnasta.

Alueellisen kehittämistehtävän Hanna kuvaamassa Enon kirjastoa AKE-kierroksella

Vuoden 2023 AKE-kehittämiskokeiluihin kuuluivat Jatkuvan oppimisen suunnitelman pohjatyöt, työryhmätoiminnan kehittäminen sekä LANU-työryhmän kansa toteutettu satutuntikonseptin kehittäminen. Vuoden isoin keittämiskokeilu oli Komero eli yhteisten laitteiden ja tavaroiden kokoaminen ja logistiikan luominen niiden lainaamiseksi kirjastojen käyttöön.

AKella on suuri rooli kirjaston koulutusten järjestämisessä ja vuoden 2023 isoimmat ponnistukset olivat kaikkien vaarakirjastolaisten yhteiset AKE-päivät. Kevään koulutuspäivän teema oli Nuoret aikuiset kirjaston asiakkaina, syksyn Kohtaamistaitoja ja Komero-messut.

Vuoden aikana Joensuun alueellisen kehittämistehtävän teki paljon yhteistyötä erityisesti Itä-Suomen AVI:n ja Kuopion AKEn kanssa. Yhdessä järjestettiin muun muassa erilaisia koulutuksia, digivartteja sekä Itä-Suomen kirjastojen esihenkilöiden kokoontumisajot keväällä sekä kaikille kirjastolaisille suunnattu Kadonneita lukijoita etsimässä syksyllä. Joensuun AKE oli mukana myös tekemässä kursseja valtakunnalliselle Liboppi-koulutusallustalle.

AKE viestii alueen työntekijöille aktiivisesti yhteisellä Sharepoint-alustalla (Akevaara). Vuoden 2023 aikana selkiytettiin sekä alustaa että käytössä olevia yhteisiä Teams-kanavia. Vuoden 2023 alusta AKE loi kevyen ja epämuodollisen koulutusmallin eli Kimppakahvit. AKEn organisoimaan puolen tunnin etäkahvitilaisuuteen työryhmät ja esihenkilöt voivat tuoda omia sisältöjään sovitusti. Kimppakahveilla käsitellään koko aluetta koskevia aiheita ja tilaisuuksista jää aina tallenne.

Toiminnasta kerättiin palautetta AKE-kierroksella ja yhteisissä koulutuspäivissä. Palautteen perusteella vuoden 2023 aikana AKEn rooli on selkeytynyt ja kehittämistoiminta on tullut aikaisempaa näkyvämmäksi. AKEssä on profiloitunut kuuntelevaksi ja kirjastolaisia heidän työssään tukevaksi organisaatioksi, jota on helppo lähestyä toiveiden kanssa ja jonka tilaisuuksiin on mukava tulla.

Henkilöstö ja talous

Vuonna 2023 kirjaston palkkaaman henkilökunnan osuus oli 86,67 henkilötyövuotta. Vakituisen henkilökunnan lisäksi kirjastossa työskenteli määräaikaista henkilökuntaa, kuten sijaisia, kesätyöntekijöitä, työllistettyjä, työharjoittelijoita ja kirjastoalan koulutusopimuksella olevia työntekijöitä.

Etenkin pääkirjastolla nähtiin useita pitkiä sijaisuuksia vakituisten työntekijän siirtyessä määräaikaaisesti muihin tehtäviin ja lukuisten tilapäisten työntekijöiden perehdyttäminen leimasi koko työvuotta. Sisäisiä sijaisjärjestelyitä tehtiin myös toimipisteiden välillä. Myös esimerkiksi Lehmon ja Kontiolahden kirjastossa oli vuoden aikana paljon henkilöstömuutoksia, mikä näkyi harvinaisen vilkkaana rekrytointivuotena. Lisäksi vuoden 2023 alussa Joensuun lähikirjastoihin rekrytoitiin oma kirjastonhoitaja, jonka tehtäväkuva on kokonaan uusi. Kirjastonhoitajan päätyötä on lasten ja nuorten kirjastotyö.

Koulutukset

Vuonna 2023 henkilökunta alkoi viedä itse koulutuspäivät Personec F ESS-henkilöstöhallinta-ohjelmaan, mikä toimi tilastoinnin pohjana. Siirtymä kärsi alkukankeudesta, minkä takia vuoden 2023 koulutustilastot (2,21 päivää / työntekijä) eivät ole suoraan verrannolliset edeltävän vuoden tilastoihin.

Vuoden 2023 aikana hankkeet järjestivät alueella koulutuksia poikkeuksellisen paljon. Demokratia Vaarassa -hankkeen järjestämiä koulutuksia olivat Erätauko-menetelmän koulutus, Haastavien keskusteluiden ohjaaminen sekä Demokratia-opintopiiri, joka jatkuu vuodelle 2024. Tulevaisuuden lukutaidot -hanke järjesti Kuuden ruokalajin mediapäivällinen -koulutuksen ja siitä tiivistelmänä mediasivistyssuunnitelmaan liittyvän koulutuksen. Lisäksi hanke veti mediakasvatuksen opintopiiriä Liboppi-kurssin ympärillä. Amisagentit-hanke järjesti koulutusta ammattikouluyhteistyöstä. LANU-työryhmä järjesti lasten ja nuorten kirjastotyöhön liittyvän koulutuspäivän teemalla lasten ja nuorten digihyvinvointi.

AKE:n koulutuksista tärkeimmät olivat yhteiset AKE-päivät keväällä ja syksyllä. Kevään aiheena olivat nuoret aikuiset ja mukana Aleksis Salusjärvi kertomassa lukutaidon tukemisesta kohderyhmän parissa. Päivässä oli myös hankkeiden järjestämät työpajat sekä näyttely nuorten aikuisten aineistoista. Syksyllä perehdyttiin haastavien asiakaspalvelutilanteiden menetelmään, Puhejudoon. Iltapäivällä pidettiin henkilökunnalle lainattavia laitteita ja muuta tarpeistoa esittelevät Komero-messut.

Pop up –pisteeseen tutustumista
AKE-päivän Komero-messuilla

Lisäksi työntekijöitä osallistui Joensuun kaupungin, Itä-Suomen aluehallintoviraston, VAKEn eli Valtakunnallisen kehittämistehtävän, Erten eli lasten ja nuorten lukutaidon edistämisen erityistehtävän ja muiden Suomen AKE-alueiden järjestämiin koulutuksiin. Käytössä oli myös valtakunnallinen Liboppi-alusta, jonka kurssija henkilökunnalla on ollut mahdollisuus suorittaa omassa tahdissaan muiden töiden ohessa. Suosituimmat kurssit Pohjois-Karjalan alueella olivat Kohti kokoelmatyötä, Kokoelmatyön ytimessä, Palvelumuotoilu, Demokratia, Pelikasvatus ja Seniorityö.

Yhteenveto seutukirjaston taloudesta 2023

Toimintakulut tilastovuonna	6 902 915
Henkilöstökulut	3 646 926
Kirjastoaineistokulut	6 43 626
Kirjahankinnat	417 776
E-aineistot	63 640
Muut aineistokulut	162 210
Tilakustannukset	1 917 947
Muut kulut	694 416

